

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ถั่วฝักยาว เป็นพืชตระกูลถั่วที่มีสำคัญทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่งของประเทศไทย เนื่องจากมีสารอาหารในปริมาณสูง ทั้งแคลเซียม ฟอสฟอรัส วิตามินซี และโปรตีน ซึ่งคนไทยทั่วไปมักนิยมรับประทานถั่วฝักยาวมากกว่าถั่วชนิดอื่น ผลผลิตถั่วฝักยาวไม่เพียงแต่จะบริโภคสดกันในชีวิตประจำวันภายในประเทศเท่านั้น แต่ยังเป็นสินค้าส่งออกในรูปแบบใช้แปรรูปเป็นวัตถุดิบในด้านอุตสาหกรรมบรรจุกระป๋องและแช่แข็งด้วย (วราภรณ์ วิษณุรัฐ, 2548)

ถั่วฝักยาวจัดเป็นพืชผักในตระกูลถั่วที่สามารถปลูกได้ตลอดปี แต่ปลูกได้ผลดีที่สุดในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม เป็นผักชนิดหนึ่งที่ชาวเอเชียนิยมบริโภคมาก โดยเฉพาะชาวฮ่องกงและสิงคโปร์ นอกจากตลาดในเอเชียแล้ว ตลาดต่างประเทศทางยุโรป ซึ่งมีคนเอเชียอพยพเข้าไปอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมันตะวันตก ตลอดจนประเทศทางแถบตะวันออกกลางก็นับว่าเป็นตลาดที่ค่อนข้างจะมีความต้องการสูง (กรมส่งเสริมการเกษตร, ม.ป.ป.) ถั่วฝักยาวนอกจากจะเป็นพืชผักที่มีคุณค่าทางอาหารแล้ว การปลูกถั่วฝักยาวยังจะช่วยปรับปรุงบำรุงดินด้วย เพราะโดยธรรมชาติแล้ว ระบบรากของพืชตระกูลถั่วจะมีการตรึงไนโตรเจนจากอากาศมาไว้ในดิน นับว่าเป็นพืชที่มีประโยชน์หลายอย่าง (สุรกี ผลอวยพร, 2524) ซึ่งมีแหล่งปลูกที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี ราชบุรี ปทุมธานี ชลบุรี สุพรรณบุรี เป็นต้น (ธนวรรณ พิมพ์จันทร์, 2553) โดยในปี พ.ศ. 2557 พบว่าประเทศไทยมีการปลูกถั่วฝักยาวคิดเป็นพื้นที่ 99,132.18 ไร่ มีปริมาณผลผลิต 124,653,114.65 กิโลกรัม และเกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ย 25.26 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งแบ่งเป็นพื้นที่ปลูกในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 979.00 ไร่ มีปริมาณผลผลิต 2,130,400.00 กิโลกรัม และเกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ย 23.71 บาทต่อกิโลกรัม (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2557) แต่อย่างไรก็ตามถั่วฝักยawnับเป็นพืชผักที่มีศัตรูพืชเป็นจำนวนมาก เกษตรกรไทยส่วนใหญ่จึงมักนิยมใช้สารเคมี ทั้งสารป้องกันกำจัดวัชพืช สารป้องกันกำจัดโรคและแมลงเป็นจำนวนมากตามไปด้วย โดยไม่ได้มีการคำนึงถึงสารพิษตกค้างที่อาจจะตกค้างถึงผู้บริโภคได้ ทั้งยังส่งผลให้มีต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น และส่งผลให้ผลตอบแทนที่ได้

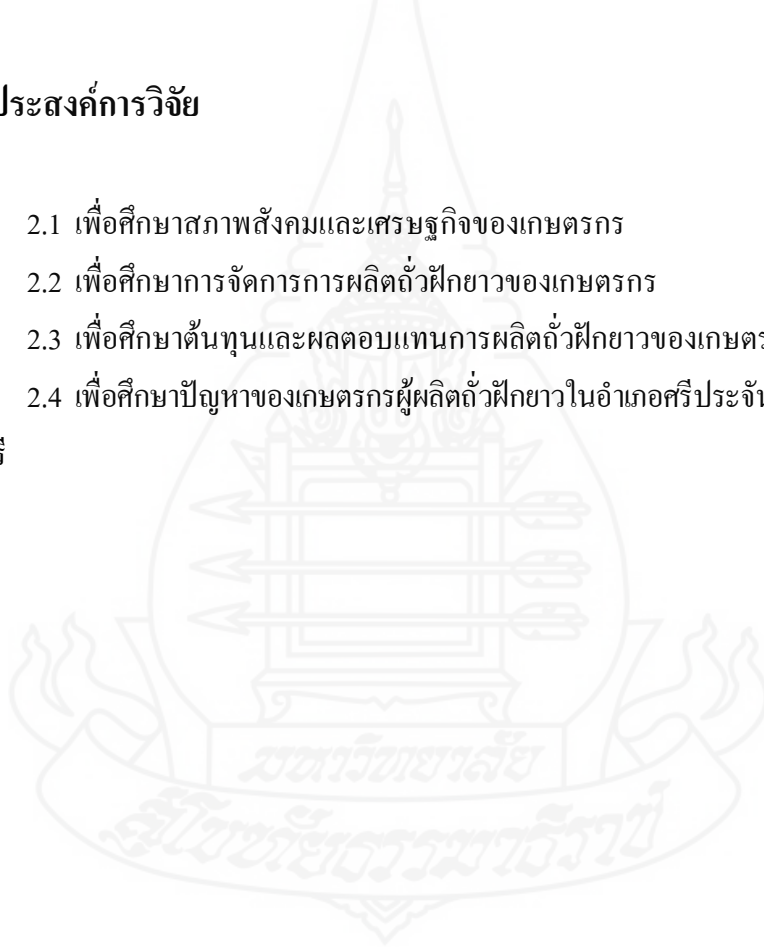
ลดลงไปด้วย โดยผู้วิจัยเองได้อาศัยอยู่ในท้องที่จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่แหล่งปลูกสำคัญแห่งหนึ่ง จึงได้มองเห็นถึงปัญหาการผลิตถั่วฝักยาวดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ดังนั้น หากมีการศึกษาถึงการจัดการการผลิตถั่วฝักยาว ตั้งแต่ข้อมูลสภาพสังคมและเศรษฐกิจทั่วไปของเกษตรกร วิธีการจัดการการผลิตถั่วฝักยาว ทั้งขั้นตอนการวางแผนการผลิต การเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว การตลาด ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนที่ได้ สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร ก็จะทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลสำหรับใช้ประโยชน์กับทั้งเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการการผลิตถั่วฝักยาวมากขึ้น เพื่อลดต้นทุนการผลิต และได้แนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตถั่วฝักยาวต่อไป

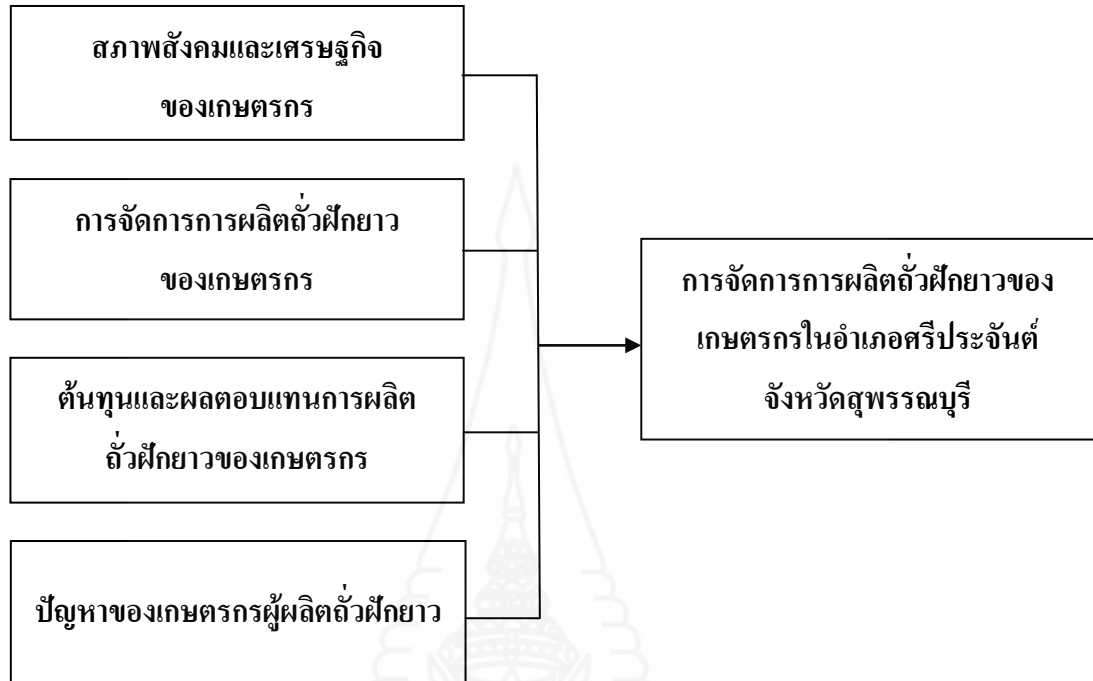
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร
- 2.2 เพื่อศึกษาการจัดการการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร
- 2.3 เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร
- 2.4 เพื่อศึกษาปัญหาของเกษตรกรผู้ผลิตถั่วฝักยาวในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัด

สุพรรณบุรี

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การจัดการการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกรในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร การจัดการการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ผลิตถั่วฝักยาวในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

4.2 ขอบเขตด้านประชากร คือเกษตรกรผู้ผลิตถั่วฝักยาวในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีจำนวน 50 ราย (สำนักงานเกษตรอำเภอศรีประจันต์, 2558) เนื่องจากประชากรมีจำนวนไม่มาก จึงเก็บข้อมูลจากประชากรทุกราย

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ขอบเขตพื้นที่อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ศึกษาข้อมูลการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกรอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ในรอบการผลิตช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. 2558

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรผู้ผลิตถั่วฝักยาวในพื้นที่อำเภอศรีประจันต์ จังหวัด สุพรรณบุรี ในรอบการผลิตช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. 2558

5.2 การจัดการการผลิตถั่วฝักยาว หมายถึง การจัดการในขั้นตอนต่างๆ ของการผลิต ถั่วฝักยาว ประกอบด้วย การวางแผนการผลิต การดำเนินการผลิต ตั้งแต่การจัดการด้านพันธุ์พืช การเตรียมดิน การปลูก การปฏิบัติดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว และการควบคุมการผลิต

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 เป็นข้อมูลสำหรับใช้ประโยชน์ของเกษตรกรและผู้สนใจการผลิตถั่วฝักยาว
- 6.2 เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกร
- 6.3 เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตถั่วฝักยาว

